Examenreglement 2026

1	Regels van de examinering	2
2	Organisatie van de examinering	8
3	Richtlijnen van de examinering	11
	Begrippen	12

1 Regels van de examinering

Artikel 1.1 Reikwijdte en begrippen

1. **Reikwijdte**
   Dit examenreglement is van toepassing als je een mbo-opleiding bij Variva Opleidingen volgt.
2. **Begrippen**
   Bij dit examenreglement hoort een begrippenlijst. De begrippenlijst staat achteraan in dit regelement.
3. **Vaststelling**
   Dit examenreglement is vastgesteld door de Directie.
4. **Inwerkingtreding**
   Dit examenreglement is vanaf 1-1-2026 geldig voor alle studenten die ingeschreven staan bij een mbo-opleiding bij Variva Opleidingen.

Artikel 1.2 Toelating tot examen

1. **Toelating**

Je mag meedoen aan examens van jouw opleiding als je:

- bent ingeschreven bij Variva Opleidingen;
- voldoet aan de eisen die in de onderwijs- en examenregeling (OER) staan;
- wanneer dit van toepassing is je de examenonderdelen die je eerst gehaald moet hebben, voordat je een specifiek examen(onderdeel) mag doen, hebt behaald. In de OER kun je lezen of hier sprake van is;
- een geldig legitimatiebewijs kunt laten zien aan de examencommissie, aan de beoordelaar en/of aan de surveillant. Toegestaan als orgineel legitimatiebewijs zijn een paspoort, identiteitskaart, vreemdelingenbewijs, rijbewijs of bromfietsrijbewijs. Als je je niet kunt legitimeren met een geldig legitimatiebewijs kun je uitgesloten worden van deelname aan het examen. Dit wordt dan geregistreerd als een poging vergeven, zie artikel 1.3 lid 3. Voor de toelating tot de Centrale Examens (CE) en bij de instellingsexamens moet je rekening houden met de regelgeving van het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

2. **Beroepsvereisten voor mbo-diploma of certificaat**

Soms zijn er extra wettelijke eisen voor bepaalde beroepen. Als deze eisen getoetst worden met een (extern) examen, dan kan het zijn dat je zelf (een deel van) de kosten moet betalen. Soms heb je ook extra documenten nodig, zoals een rijbewijs, diploma of certificaat. Ook voor deze documenten kan het zijn dat je (een deel van) de kosten zelf moet betalen. Als je zelf (een deel van) de kosten moet betalen, dan staan deze kosten in de OER.

3. **Examendeelnemer**

Als je alleen nog maar examens hoeft te doen, kun je je laten inschrijven als examendeelnemer. Om de examens van de opleiding te mogen maken, gelden de voorwaarden in artikel 1.2 lid 1. Daarnaast geldt dat je:

- ingeschreven bent als extraneus (examendeelnemer);
- de eventuele kosten vóór het maken van je examen hebt betaald.

Artikel 1.3 Examengelegenheden

1. **Examengelegenheid**

Je hebt twee gelegenheden om een examen te halen binnen je opleidingsduur. Als je een onvoldoende haalt of een poging vergeven hebt (zie artikel 1.3 lid 3) voor je eerste gelegenheid, krijg je een tweede gelegenheid. Voor eventuele daaropvolgende examengelegenheden zie artikel 1.3 lid 7.

2. Ophogen cijfer

Als je een tweede examengelegenheid aanvraagt omdat je een (voldoende) cijfer wil verhogen, dan beslist de examencommissie of je deze tweede gelegenheid krijgt. Bij Centrale Examens (CE) heb je altijd recht op een tweede examengelegenheid, óók als je een zes of hoger hebt gehaald.

3. Afwezigheid of te laat komen

Als je te laat bent bij een examen, mag je het examenlokaal niet meer binnenkomen. Je krijgt dan geen examenresultaat en je gelegenheid is voorbij. Dit is een poging vergeven. Als je afwezig bent bij het examen, wordt dit ook geregistreerd als poging vergeven. Als er voor een examenmoment een inleverdeadline geldt en je levert je examen niet uiterlijk op de gestelde deadline in, dan is dit ook een poging vergeven.

4. Ziekte en overmacht

Als je door overmacht, zoals ziekte, niet kunt deelnemen aan een examen, dan meld je je altijd met reden af bij het examenbureau. Je poging blijft wel staan en de reden van afwezigheid wordt meegewogen als een 3e gelegenheid nodig is.

5. Afname 2e en daaropvolgende examengelegenheden

Voor de afname van de tweede en daaropvolgende extra examengelegenheden gelden specifieke regels:

- bij alle examens en keuzedeelexamens besluit de examencommissie of het mogelijk is om het betreffende examen te herkansen;
- bij een instellingsexamen generiek Nederlands, generiek rekenen en generiek Engels, krijg je de gelegenheid tot het afleggen van die onderdelen die onvoldoende zijn;
- bij een beoordeling van de beroepspraktijkvorming (BPV) krijg je de gelegenheid tot het verlengen van of het opnieuw doen van de BPV.

6. Inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap

Je moet voldoen aan de inspanningsverplichting Loopbaan en Burgerschap. Je hoeft hiervoor geen extra gelegenheid aan te vragen bij de examencommissie.

7. Aanvraag extra gelegenheid (3e examengelegenheid en volgende gelegenheid)

Als je een extra examengelegenheid nodig hebt, dan kun je deze aanvragen bij de examencommissie. De examencommissie zal een besluit nemen aan de hand van het advies van de opleider

- Aanvraag

Je vraagt een extra gelegenheid aan bij de examencommissie. In de aanvraag geef je aan waarom je de eerdere examengelegenheden niet hebt gehaald. Ook geef je aan waarom je denkt dat je voor deze extra examengelegenheid wel een voldoende zult halen.

- Besluit door de examencommissie

De examencommissie neemt een onderbouwd besluit of de extra examengelegenheid wel of niet wordt toegekend.

8. Niet toekennen extra examengelegenheid

De examencommissie kan gemotiveerd besluiten om geen extra examengelegenheid toe te kennen. Als je het niet eens bent met dit besluit van de examencommissie, kun je schriftelijk beroep indienen bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Zie artikel 1.7 van dit examenreglement.

Artikel 1.4 Vrijstelling

1. Vrijstelling

Je kunt vrijstelling aanvragen voor examenonderdelen bij de examencommissie. De examencommissie kan op basis van je (voor)opleiding (bijvoorbeeld een diploma, certificaat, mbo-verklaring of cijferlijst), een ervaringscertificaat (EVC) met een schriftelijke rapportage, of andere bewijsstukken vrijstelling van examens (of examenonderdelen) verlenen. De examen-

commissie kijkt hierbij altijd naar de relevante wet- en regelgeving en het examenplan zoals in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) is vastgelegd. Het bewijs op grond waarvan je vrijstelling vraagt (dit wordt op authenticiteit gecontroleerd door de examencommissie), wordt opgenomen in het digitale dossier in EduArte. De vrijstelling is geldig tot aan het moment waarop je je diploma ontvangt van de betreffende kwalificatie/opleiding. Als je te maken krijgt met studievertraging dan blijft de vrijstelling geldig. Een vrijstelling voor een examen geeft niet automatisch een vrijstelling voor het bijwonen van de lessen.

2. Intrekken verstrekte vrijstelling

Een onterecht verleende vrijstelling die veroorzaakt is doordat jij onjuiste informatie hebt aangeleverd, kan worden ingetrokken door de examencommissie. Je zult dan alsnog het examen moeten maken. In zeer uitzonderlijke gevallen (anders dan door aanleveren van onjuiste informatie door jou) is het mogelijk dat een toegekende vrijstelling door de examencommissie zal worden ingetrokken. De examencommissie gaat daartoe over op het moment dat door de toegekende vrijstelling het rechtmatig diplomeren in het gedrang komt. Voordat de examencommissie daartoe overgaat, gaat zij altijd met jou in gesprek als hier sprake van is. Als je het niet eens bent met het besluit van de examencommissie kun je een beroep indienen bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Zie artikel 1.7 van dit examenreglement.

3. Eerder behaald resultaat

Als de examencommissie vrijstelling geeft voor een eerder gemaakt Centraal Examen (CE) of instellingsexamen van de examenonderdelen generiek Nederlands, generiek Engels, rekenen of keuzedelen, dan telt je eerder behaalde cijfer mee voor het eindresultaat.

4. Deelname aan examen na verleende vrijstelling

Als je vrijstelling hebt gekregen, maar als je het examen toch wilt maken, dan kan dat alleen als je toestemming hebt van de examencommissie. Als je het examen doet zonder toestemming, dan kan het examenresultaat ongeldig worden verklaard.

Artikel 1.5 Examenuitslag

1. Beoordeling examen

Het examen dat je hebt gemaakt wordt per werkproces, of per verzameling van werkprocessen beoordeeld. De beoordelaar bepaalt of je voldoende hebt gescoord.

2. Examenafname in het buitenland

Als je stage loopt in het buitenland kun je toestemming krijgen om in het buitenland een examen af te leggen. De examencommissie beoordeelt of het examen onder juiste voorwaarden is afgenomen. Wanneer dit het geval is, kan de examencommissie het behaalde resultaat juridisch verwerken als vrijstelling, conform geldende wet- en regelgeving. Het behaalde resultaat wordt daarbij vermeld op de resultatenlijst.

3. Geslaagd

Je bent geslaagd als je alle onderdelen zoals beschreven staan in het OER voldoende hebt afgerond. Daarnaast moet je voldaan hebben aan de eisen van taal, rekenen, Loopbaan en Burgerschap (LB), keuzedelen en BPV. De examencommissie neemt het diplomabesluit.

- Beroepsgerichte examens

Het resultaat van de beroepsgerichte examens wordt weergegeven in cijfers (1-10) of in de resultaatschaal Onvoldoende – Voldoende – Goed (O-V-G). De keuze is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) onder examenplan. Het eindresultaat van kerntaken wordt in afgeronde cijfers (1-10) weergegeven.

- Taal- en rekenexamens

Taal moet worden afgesloten, volgens de landelijke richtlijnen. Het resultaat van een generiek deelexamen Nederlands en Engels wordt weergegeven in cijfers (1-10) afgerond op één decimaal. Het eindresultaat van een generiek examen Nederlands en Engels wordt weergegeven in afgeronde cijfers (1-10).

- Loopbaan en Burgerschap

De resultaten voor Loopbaan en Burgerschap, sport en de beoordeling van de BPV worden weergegeven als: Voldaan (V) of Niet Voldaan (NV).

- Keuzedelen

Het eindresultaat van een keuzedeel wordt in afgeronde cijfers (1-10) weergegeven.

4. Vaststelling en publicatie uitslag examen

De uitslag van het examen wordt als volgt vastgesteld en gepubliceerd:

a. binnen 10 schooldagen nadat je het examen hebt afgelegd, kun je de voorlopige uitslag zien in het studentenportaal van EduArte;
b. 10 schooldagen nadat je het examen hebt afgelegd, is de gepubliceerde uitslag van het examen definitief, tenzij er sprake is van onregelmatigheden zoals bedoeld in artikel 1.6. Een resultaat is tot 10 schooldagen na afleggen van het examen een voorlopig resultaat, tenzij de examencommissie eerder besluit om een definitief cijfer toe te kennen (bijvoorbeeld door het verstrekken van een diploma, certificaat of mbo-verklaring.

Artikel 1.6 Onregelmatigheden examinering

1. Onregelmatigheden

De examencommissie is bevoegd een examen ongeldig te verklaren bij onregelmatigheden en fraude. Er is sprake van onregelmatigheden tijdens het examenproces of het examen als zaken ongewenst anders verlopen dan is afgesproken zonder dat daarbij opzet in het spel is. We spreken van examenfraude wanneer (onderdelen van) het gehele examenproces opzettelijk worden beïnvloed met als doel een ander resultaat uit het examen te verkrijgen. De onregelmatigheid of fraude kan betrekking hebben op een groep studenten, individuele student(en) of omstandigheden rondom de afname van het examen.

2. Voorbeelden onregelmatigheden

Onregelmatigheden zijn bijvoorbeeld:

- te laat komen;
- geluidsoverlast;
- uitval van elektriciteit.

3. Fraude

- (het mogelijk maken van) spieken;
- het overnemen van teksten zonder bronvermelding;
- het niet opvolgen van instructies van surveillanten;
- het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen;
- het ongeoorloofd meenemen van papier of aantekeningen;
- het niet legitiem gebruiken van artificial intelligence (AI tools);
- het verstrekken van informatie en/of examen documenten door en/of aan medestudenten;
- het kopen, verkopen of ontvreemden van examensopdrachten of antwoordmodellen en examenvragen.

Verder staat het ter beoordeling van de examencommissie om ingeleverde bpv opdrachten, beroepsgerichte en/of keuzedeel examens, gedragingen, handelingen en dergelijke aan te merken als fraude in de zin van dit artikel. De examencommissie volgt hierbij het Protocol Fraude van Variva Opleidingen, waarin de ernst van de ongeregeldheid en sancties aangegeven staan

4. Maatregelen bij onregelmatigheden

- Het ongeldig verklaren van een gemaakt examen en ingeleverd examen wat nog niet beoordeeld is door de examinator.
- Het ongeldig verklaren van de uitslag van het gemaakte examen als dit al beoordeeld is door de examinator.
- Het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan het examen, gedurende een periode van 1 maand of anders bepaald door de examencommissie.
- Het bepalen dat het diploma of een

certificaat en de daarbij behorende resultatenlijst pas kan worden uitgereikt nadat voldaan is aan het op de juiste wijze afleggen van examenonderdelen.
- Het bevoegd gezag kan bij ernstige fraude (ernstige omvang en consequenties voor derden) op advies van de examencommissie de student definitief uitschrijven van de opleiding. Indien de examencommissie het bevoegd gezag adviseert tot de disciplinaire sanctie/maatregel de student van de opleiding uit te schrijven, is er geen restitutie van het lesgeld mogelijk.

5. Beslistermijn

Je wordt door de examencommissie per mail geïnformeerd over de genomen maatregel. Dit gebeurt binnen 15 schooldagen nadat je op de hoogte bent gebracht van de onregelmatigheid. Als je het niet eens bent met dit besluit van de examencommissie, kun je een schriftelijk beroep indienen bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Zie artikel 1.7 van dit examenreglement.

6. Verzoek tot heroverweging

Voordat een student beroep instelt bij de Commissie van Beroep voor de Examens, kan de student een gemotiveerd verzoek tot heroverweging indienen bij de examencommissie. De examencommissie beoordeelt dit verzoek en neemt binnen een redelijke termijn een besluit. Het indienen van een verzoek tot heroverweging schort de beroepstermijn niet op.

Artikel 1.7 Beroep

Als je het niet eens bent met de definitieve uitslag van een examenbeoordeling (zoals bedoeld in art. 1.5 lid 4 onder b) of een beslissing van de examencommissie of van een examinator, dan kun je een *verzoek tot heroverweging* indienen bij de examencommissie, ook als de resultaten al zijn vastgesteld. Daarna kan je eventueel nog bezwaar indienen bij Cobex.

Je stuurt jouw schriftelijke beroep dan naar de Cobex. Deze mogelijkheid van beroep geldt ook als de examencommissie nalaat om een besluit te nemen en jij als student hierdoor ernstig wordt geschaad. Je moet het beroep binnen 2 kalenderweken indienen nadat de beslissing schriftelijk aan jou bekend is gemaakt.

Artikel 1.8 Cum Laude

Om de vermelding Cum Laude te krijgen op je diploma moet je voldoen aan de volgende voorwaarden:
- op de resultatenlijst bij het diploma is het gemiddelde resultaat van alle examenonderdelen minimaal een 8.0. Dit is inclusief generiek taal en rekenen en keuzedelen;
- op de resultatenlijst bij het diploma zijn alle resultaten of gemiddelde resultaten minimaal een 7.0. En;
- op de resultatenlijst bij het diploma komt niet meer dan één vrijstelling voor. Als er een O-V-G op jouw cijferlijst staat, dan wordt dit voor de Cum Laude-regeling uitgedrukt in cijfers. De waardering O wordt uitgedrukt in het cijfer 4.0, V in het cijfer 6.0 en G in het cijfer 8.0.

Artikel 1.9 Certificaat

In het landelijk vastgesteld kwalificatiedossier staat of je bij een opleiding een certificaat kunt behalen. Als je niet aan de diploma-eisen voldoet, maar wel aan de eisen voor het behalen van een certificaat, dan kun je een certificaat ontvangen.

Artikel 1.10 Mbo-verklaring

1. Mbo-verklaring

Je kunt een mbo-verklaring krijgen als je bepaalde onderdelen van je opleiding hebt behaald. Hierbij gelden een paar voorwaarden:
a. je bent niet meer ingeschreven aan de opleiding;
b. je bent jonger dan 23 jaar;

c. je hebt minimaal voor één examenonderdeel een resultaat behaald;
d. je hebt voor dit onderdeel geen diploma of certificaat (zie art. 1.9) ontvangen.

Je ontvangt de mbo-verklaring van de examencommissie automatisch bij het verlaten van de opleiding. Voldoe je niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden? Maar heb je wel minimaal voor één examenonderdeel een resultaat behaald waarvoor geen diploma of certificaat kan worden uitgereikt? Dan kun je de mbo-verklaring aanvragen. De examencommissie beoordeelt of je een mbo-verklaring kunt ontvangen.

2. Mbo-verklaring oud-student

Op verzoek van een oud-student kan de examencommissie een mbo verklaring en/of een certificaat afgeven binnen 2 jaar na uitschrijven aan de onderwijsinstelling. De oud-student moet dan ten minste een waardering voor één exameneenheid (zoals vastgelegd in het examenplan, als onderdeel van de OER) van het betreffende cohort hebben behaald

3. Mbo-verklaring en certificaat

Als je een certificeerbare exameneenheid (keuzedeel of mbo-onderdelen) en een niet certificeerbare exameneenheid hebt behaald, dan ontvang je een certificaat naast de mbo-verklaring. Op de mbo-verklaring worden de certificeerbare eenheden niet opgenomen.

Artikel 1.11 Onvoorziene omstandigheden

Bij onvoorziene omstandigheden die niet in dit examenreglement staan, beslist de Directie. De Directie vraagt altijd advies aan de examencommissie en eventueel vindt er overleg met de Inspectie van het Onderwijs plaats. Als onderdelen uit dit examenreglement in strijd zijn met wet- en regelgeving dan gelden de bepalingen in de wet- en regelgeving.

2 Organisatie van de examinering

Artikel 2.1 Organisatie examens

De Directie heeft een examencommissie opgericht. De examencommissie borgt de organisatie, de inrichting en de uitvoering van de examens. De examencommissie bewaakt de kwaliteit van examinering. Tevens benoemt de directie conform WEB artikel 7.4.5 lid 4 de leden van de examencommissie.

Artikel 2.2 Hoger niveau opleiding

1. **Examenonderdeel op hoger niveau**

In bepaalde gevallen kun je een generiek examenonderdeel (Nederlands, Engels of rekenen) afleggen op een hoger mbo-niveau dan hoort bij de opleiding. Als je dat wil doen, dan kun je dit aanvragen bij de examencommissie en die neemt hierover het besluit.

2. **Opname op cijferlijst**

Als je een generiek examenonderdeel op twee niveaus hebt afgelegd (het niveau volgens het examenplan en het hogere niveau) dan moet je voor diplomering aangeven welk niveau op jouw cijferlijst komt te staan.

Artikel 2.3 Bekendmaking

Aan het begin van het schooljaar krijg je informatie over het examenreglement.

Artikel 2.4 Planning en hulpmiddelen

Je krijgt minimaal 10 schooldagen van tevoren te horen wanneer je examen is en welke hulpmiddelen je mag gebruiken. In de opleiding wordt ook tijdig aan de studenten bekend gemaakt wanneer en op welke wijze generieke examens ingepland kunnen worden en de informatie over toegestane of verplichte hulpmiddelen. Zie ook studiewijzer Generiek in Mijn Variva / A New Spring.

Artikel 2.5 Bewaartermijn, inzage recht, recht op bespreking, beroep

1. **Bewaartermijn**

Examens (beoordelingsformulieren en soms ook het gemaakte werk) en de begeleidende protocollen worden bewaard volgens de daarvoor geldende regels. De bewaartermijn bedraagt twee jaar na afronding van de opleiding.

2. **Eigendom**

Door deel te nemen aan het examen en een bpv-opdracht draagt de student het eigendomsrecht van de uitwerking van dit examen en deze opdracht over aan Variva Opleidingen. Het publiceren of vermenigvuldigen (anders dan voor eigen gebruik) van dit werk is zonder toestemming van Variva Opleidingen niet mogelijk. De reden hiervoor is dat Variva de inhoud van het examen wil beschermen om fraude te voorkomen. Het gemaakte bpv- & examenwerk van de student ligt vast in de studie- en examenmodule als onderdelen van het studentdossier.

3. **Inzagerecht**

Je hebt per examen één keer recht op inzage van je examenwerk. Als je dit wilt, moet je hier binnen 20 schooldagen na het bekend maken van het cijfer van je examen een schriftelijke aanvraag voor invullen bij het examenbureau. Het kan zijn dat bovenstaande termijnen niet altijd gehaald worden, bijvoorbeeld als het examen door een externe partij wordt beoordeeld. De examencommissie geeft aan om welke examens dit gaat en welke termijn geldt. Als je je Centraal Examen (CE) Nederlands of Engels wilt inzien, dan gelden de regels van het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

4. Inzage

Als je jouw examen in wilt zien, dan wordt dit geregeld door het examenbureau. Tijdens de inzage kun je onder toezicht van de surveillant je examenwerk inzien en vergelijken met het correctie- en normeringsmodel. De exameninzage is altijd op een fysieke locatie en kan niet digitaal plaatsvinden. Je moet je voor de exameninzage legitimeren bij de surveillant. Je mag de beoordelingen niet kopiëren, fotograferen of op andere wijze beeldopnamen of aantekeningen van de beoordeling maken. Je eventuele bevindingen worden na de inzage door de surveillant genoteerd op het inzageformulier. Dit formulier wordt vervolgens overhandigd aan de examencommissie. De examencommissie neemt het inzageformulier in behandeling en besluit binnen 30 schooldagen na het afleggen van het examen of zij het eens is met jouw bevindingen. Via jouw studentenmail krijg je een bericht over het besluit van de examencommissie.

5. Beroep

Als je het niet eens bent met de uitslag van je examen (zoals bedoeld in art. 1.5 lid 4 onder b), kun je een beroep indienen bij de Commissie van Beroep voor de Examens. Zie artikel 1.7 van dit examenreglement.

Artikel 2.6 Geheimhouding

Je moet vertrouwelijke informatie geheimhouden. Dit gaat om alle informatie, gegevens of documenten die je voor jouw examens ontvangt en waarvan je logischerwijs kunt weten of vermoeden dat deze geheimgehouden moeten worden. Deze geheimhoudingsplicht geldt niet als je wettelijk wordt verplicht om het bekend te maken.

Artikel 2.7 Aangepaste examinering

Als je een beperking of een ondersteuningsvraag hebt, dan kun je aangepaste examinering aanvragen. Je dient daarvoor een verzoek in (met een onderbouwing) bij de examencommissie. Dit geldt ook voor artikel 2.8.
Het is het beste om dit al bij je aanmelding voor de opleiding door te geven. De examencommissie beslist of jouw verzoek wordt toegekend en bepaalt welke aanpassingen worden toegestaan. De aangepaste vorm van examinering moet voldoen aan de toetstechnische eisen van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Het niveau en de doelstelling van het aangepaste examen mogen niet anders zijn dan de beoogde doelstellingen en het niveau van het oorspronkelijke examen.

Artikel 2.8 Aangepaste examinering m.b.t. anderstaligen

1. Centraal Examen (CE) Nederlands

Als je de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, kan de examencommissie de tijdsduur van het Centraal Examen (CE) voor het onderdeel Nederlandse taal met maximaal 30 minuten verlengen. Je komt hiervoor alleen in aanmerking als de Nederlandse taal niet jouw moedertaal is én je (inclusief het studiejaar waarin je het examen aflegt) maximaal zes jaar onderwijs in Nederland hebt gevolgd.

2. Extra tijd

Extra tijd is al standaard opgenomen in de instellingsexamens rekenen.

3. Instellingsexamens

Als je de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, kan de examencommissie aangepaste examinering toekennen voor alle instellingsexamens. De aangepaste examinering moet voldoen aan de toets technische eisen van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Het niveau en de doelstelling van het aangepaste examen mogen niet anders zijn dan de beoogde doelstellingen en het niveau van het oorspronkelijke examen.

4. Woordenboek

Als Nederlands niet jouw moedertaal is mag je:

- bij de afname van de Centrale Examens (CE) Nederlandse taal gebruik maken van een vertalend woordenboek Nederlands-thuistaal en thuistaal-Nederlands.
- bij de afname van de Centrale Examens (CE) Engels gebruik maken van een papieren vertalend woordenboek Engels-thuistaal en thuistaal-Engels. De examencommissie kan toestemming geven om een papieren verklarend woordenboek Engels te gebruiken. Daarnaast zijn deze hulpmiddelen ook toegestaan bij de instellingsexamens en voor de keuzedelen in andere moderne vreemde talen. Je bent zelf verantwoordelijk voor het meebrengen van het juiste woordenboek en dit door te geven aan het examen bureau. Als je een ander woordenboek (bijvoorbeeld beeldwoordenboek of een speciaal woordenboek) wilt gebruiken, moet je dit specifiek vooraf aanvragen bij de examencommissie en zij moet hier vooraf toestemming over geven aan jou.

3 Richtlijnen van de examinering

Artikel 3.1 Kwaliteit examen

De examens staan in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en voldoen aan inhoudelijke en toets technische eisen volgens de standaarden en wet- en regelgeving. Alle examens worden vastgesteld door de examencommissie.

Artikel 3.2 Deskundigheid

De Directie zorgt ervoor dat alle medewerkers die betrokken zijn en beoordelen bij het organiseren en afnemen van examens, genoeg kennis en vaardigheden hebben om hun taken goed uit te kunnen voeren.

Artikel 3.3 Exameninformatie

De school zorgt ervoor dat je weet wat je kunt verwachten van het examen.

Artikel 3.4 Afname en beoordeling

De afname en beoordeling van de examens worden volgens geldende kwaliteitsstandaarden gepland en uitgevoerd.

Artikel 3.5 Beeld en/of geluidsopname

1. Beeld- en/of geluidsopname

Bij afname van een (mondeling en/of praktijk) examen kan de school een beeld- en/of geluidsopname van je maken. De beeld- en/of geluidsopname wordt alleen gebruikt voor de beoordeling van je examen en bij eventuele beroepszaken. De bewaartermijn van deze opnames is hetzelfde als de bewaartermijn van overige examens. Dit is volgens de landelijke regelgeving. Het maken van beeld- en/of geluidsopnames door de school gebeurt volgens de geldende privacywetgeving.

2. Verspreiden beeld- en/of geluidsopname

Jij mag zelf geen beeld- en/of geluidsopnames van een examen en de (online) afname maken of deze verspreiden. Als je dit toch doet, dan wordt dit gezien als een onregelmatigheid waarvoor de examencommissie een maatregel op kan leggen (zie artikel 1.6).

Artikel 3.6 Tevredenheidsonderzoek

De school en de examencommissie voeren regelmatig een tevredenheidsonderzoek over de examinering uit onder betrokkenen bij examinering (zoals jij, de beoordelaar en/of de surveillant). De uitkomst van dit onderzoek wordt gebruikt voor kwaliteitsverbetering.

Artikel 3.7 Bijwonen examenafnames

Examencommissieleden kunnen je examen (on)aangekondigd bijwonen.

Artikel 3.8 Verstoringen

Bij verstoringen tijdens het examen kan de examencommissie de examenduur verlengen.

Begrippen

Beoordelaar: Degene die het examen beoordeelt.

Beroepspraktijkvorming (BPV): De verplichte stage die bij een erkend leerbedrijf plaatsvindt. Om je diploma te kunnen halen moet je (onder andere) de BPV met een voldaan hebben afgesloten (art. 7.2.8 WEB).

Beroepsprocedure: Wettelijk geregelde werkwijze die je moet volgen als je het niet eens bent met een beslissing van de examencommissie of examinator, of een negatief bindend studieadvies. De Commissie van Beroep voor de Examens neemt je beroep in behandeling en neemt hierover een besluit. Meer informatie is te vinden in Hoofdstuk 6 van de Regeling Klachten en Geschillen.

Algemeen directeur: Stichting Variva Opleidingen

Centrale Examens (CE): Centraal ontwikkelde digitale examens Nederlandse taal en Engelse taal onder verantwoordelijkheid van het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

Certificaat: Een certificaat is een waardepapier waarop staat dat je aan een onderdeel van een kwalificatie/kwalificaties of aan een keuzedeel/keuzedelen hebt voldaan (art. 7.2.3 WEB).

College van Bestuur: Het dagelijks bestuur van Variva Opleidingen..

Commissie van Beroep voor de Examens (COBEX): Onafhankelijke commissie (art. 7.5.3 WEB) die beroepschriften van studenten behandelt:

- tegen een beslissing van de examencommissie of examinator, of
- tegen een bindend studieadvies.

Meer informatie over de beroepsprocedure kun je vinden in het Studentenstatuut onder klachten en geschillen.

College voor Toetsen en Examens (CvTE): Een instantie die namens de overheid de kwaliteit en het niveau van toetsen en examens waarborgt.

Cum Laude: Met lof behalen van het diploma.

Diploma: Wettelijk erkend document dat aantoont en vastlegt dat je een omschreven kwalificatie voldoende beheerst (art. 7.4.6 WEB).

Ervaringscertificaat: (ook EVC/ EVC-certificaat) Een document, afgegeven door een erkende EVC-aanbieder, waarin je kennis, vaardigheden en werkervaring van de student staan. Op grond van een EVC-certificaat kan de examencommissie bepalen of je in aanmerking komt voor diplomering, of dat je (delen van) het examen alsnog moet afleggen om aan de diplomeringseisen te voldoen.

Examen: Een examen is een toets die wordt georganiseerd door een bevoegde instantie. Deze toets kijkt naar wat je weet, wat je kunt en hoe je je gedraagt volgens de eisen van het diploma. De resultaten van deze toets worden beoordeeld aan de hand van bepaalde criteria en regels. Een examen kan uit verschillende onderdelen bestaan. Een examen kan mondeling of schriftelijk zijn. Mondelinge examens zijn gesprekken die je op school of online voert. Bij praktijkexamens kan iemand online meekijken. Tijdens mondelinge en praktijkexamens kunnen er beeld- en/of geluidsopnames worden gemaakt. Er zijn twee soorten schriftelijke examens: op papier of digitaal.

Examendeelnemer: Een persoon die alleen is ingeschreven voor deelname aan examenactiviteiten.

Examengelegenheid: Het vastgestelde moment waarop de student kan deelnemen aan een examen. Ook wel examenkans of examenpoging genoemd.

Examenregeling: Het gedeelte van de OER waarin zo volledig mogelijk het examen, ook wel examenplan genoemd, wordt omschreven.

Examinering: Het nemen van beslissingen over de inhoud en het niveau van de examens van een beroepsopleiding, procedures en voorwaarden waaronder examens worden afgenomen en het vaststellen van de uitslag van examens. Examinering heeft als doel om vast te stellen of de student voldoet aan de vooraf door de opleiding en het beroepenveld gestelde eisen. Examinering leidt uiteindelijk tot toekenning van het diploma. (Examinering is niet om vast te stellen of de student vooruitgang boekt in zijn ontwikkeling.)

Examencommissie: Commissie, ingesteld door de Directie. Deze commissie is verantwoordelijk voor het borgen van de kwaliteit van de examinering en diplomering (art. 7.4.5 WEB).

Fraude: Opzettelijke misleiding om onrechtmatig voordeel te verkrijgen.

Generieke examens: Niveau gebonden examenonderdelen die voor alle studenten gelden en die betrekking hebben op de examinering van algemene Examenonderdelen taal, rekenen, loopbaan en burgerschap en (voor studenten van niveau 4-opleidingen) Engels.

Hulpmiddelen: Middelen die je mag gebruiken bij het maken van een examen.

Inspectie van het Onderwijs: De Inspectie van het Onderwijs heeft onder andere als taak het borgen en stimuleren van de kwaliteit van examinering. De inspectie voert onderzoeken uit bij de school.

Kalenderweek: Een periode van zeven dagen.

Keuzedelen: Een mbo-opleiding bestaat uit een kwalificatie en één of meer verplichte keuzedelen. Met keuzedelen kun je jouw vakmanschap verbreden of verdiepen. Het keuzedeel is een aanvulling op de kwalificatie.

Kwalificatiedossier: Een landelijk, door Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), vastgesteld dossier. Daarin zijn alle kerntaken en werkprocessen die horen bij de opleiding opgenomen.

Mbo-verklaring OER (Onderwijs- en Examenregeling): Een verklaring die een examencommissie onder voorwaarden afgeeft als je geen recht hebt op een diploma, maar wel bepaalde onderdelen van jouw beroepsopleiding hebt behaald (zie art. 7.4.6a WEB). In de OER staat welke examenonderdelen nodig zijn om een diploma te behalen. Ook staat hierin uit welke onderdelen het examen bestaat, hoe het examen wordt afgenomen en hoe de beoordeling wordt bepaald.

Onderwijsinstelling: Een instelling die certificaten en diploma's van de landelijke kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs uit mag reiken.

Opleiding: Een mbo-opleiding bestaat uit verschillende taken en werkprocessen die je moet doen om een diploma te halen. Hieronder vallen ook de landelijke eisen voor taal, rekenen en loopbaan en burgerschap.

Ouder(s): Wettelijke vertegenwoordiger(s) van de student. Dit kunnen ouder(s), verzorger(s) en voogd(en) zijn.

Poging Vergeven: Een niet benutte examengelegenheid.

Schooldag: Een schooldag is een dag waarop de school volgens het rooster onderwijs geeft.

Student: Persoon die ingeschreven staat bij een mbo-opleiding.

Surveillant: Persoon die toezicht houdt op de correcte afname van examens.

Vrijstelling: Een regeling waarin staat welke vaardigheden of vooropleiding een student al heeft en waaruit duidelijk wordt dat een student bepaalde examens niet opnieuw hoeft te doen.

Werkprocessen: Beroepsactiviteiten die inhoudelijk bij elkaar horen. Een groep van deze werkprocessen vormt een kerntaak. Deze werkprocessen staan in het landelijk vastgestelde kwalificatiedossier.

WEB: Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Dit Examenreglement is vastgesteld door de bestuurder van Variva en treedt in werking op 01-01-2026.

Versie: ER2026.1

STIJG BOVEN JEZELF UIT

variva.nl

variva OPLEIDINGEN

Specialist in educatieve en maatschappelijke beroepen.